

Subcontinentul indian

● Unul dintre cele mai vechi civilizații a lumii s-a format în valea Indusului, pe teritoriul Pakistanului de azi, pe partea de nord-vest a subcontinentului indian. Unul dintre cele mai mari orașe a acestei civilizații a fost Mohenjo-daro

Viitorul Indiei a fost determinat în mod fundamental de invazia triburilor nomade ariene, sosite în mileniul II î. Ch, care înarmate cu arme de bronz și cu care de luptă, au migrat pe parcursul secolelor în India în mai multe valuri prin trecătorile Afganistanului de azi. După ce au ocupat Nordul Indiei s-au lăsat de viața nomadă și activitatea lor principală a devenit agricultura.

Populația băștinașă supusă – în majoritatea lor dravizi având culoarea pielii mai închisă – în nord a devenit o populație de servitori ai arienilor victorioși, dar în sud și-a păstrat independența. Din cauza obstacolelor reliefului cuceritorii ajungeau aici mai greu, și din această cauză istoria politică a acestei regiuni diferă de cea a teritoriilor din nord, cu toate că influența ideilor culturale și religioase nu au putut fi oprite de izolarea geografică.

Formarea Indiei

Lipsa documentelor scrise nu ne permite în ce măsură au preluat cuceritorii arieni tradițiile dravidiene. Unele reprezentări sugerează că zeități venerate astăzi, alături de idei religioase și ritualuri, au o istorie care izvorăște din civilizația indusului. Sigur este însă, că limba, religia și structura socială ale arienilor au determinat în mod fundamental înfățișarea ulterioară a Indiei.

De la cuceritorii arieni provine credința

India antică a fost un subcontinent cu o populație numeroasă, cu o istorie furtunoasă și complicată. S-au născut aici religii mari, imperii au înflorit și au decăzut dar cultura indiană și-a păstrat întotdeauna caracterul specific.

India antică ocupa teritoriul pe care îl denumim subcontinentul indian, pe acest teritoriu azi existând patru state: Republica India, independentă din 1947, Pakistanul, Sri Lanka (Ceylon), și Bangladeshul, devenit independent în 1971.

În valea Indusului care azi aparține Pakistanului în jurul anului 2500 î. Ch. s-a format una din cele mai vechi civilizații ale lumii. Au avut orașe mari, proiectate cu mare minuțiozitate, casele fiind clădite din cărămizi de lut ars, orașele fiind dotate cu rețele de apă și canalizare dezvoltate. Au conceput și o scriere în imagini, care, din păcate nu s-a putut descifra nici până azi, și din această cauză despre civilizația din valea Indusului avem doar cunoștințe sumare. Prăbușirea acestei civilizații în jurul anului 1700 î. Ch. s-a datorat probabil unei catastrofe naturale.

Valea Indusului se află în partea nord-vestică a subcontinentului, relativ destul de aproape de o altă civilizație veche, cea sumeriană, cu care, ipotetic, s-ar putea să fi avut relații comerciale și de care a fost, poate, influențată.

De mai multe ori pe parcursul istoriei Indiei ideile noi au pătruns în partea de nord-vest a țării, – și tot acolo au sosit și cuceritorii externi. Imensul teritoriu al subcontinentului pe celelalte părți este înconjurat de mări, munți înalți și păduri tropicale, și din această cauză alte civilizații, ca de exemplu marea civilizație chineză, nu au lăsat urme vizibile.

● "Templul de coastă" din secolul al VII-lea. Și-a primit denumirea de la locul său de amplasare, pe coasta mării din sud-estul Indiei. A fost ridicat în cinstea zeului Siva, fiind un templu tipic dravidian. Pragurile orizontale ale turnurilor reprezintă câte o zeităte.

acordată zeităților naturii, de exemplu zeilor Vauna și Indra, separarea preoților (brahmanilor) ca clasă socială și ceremoniile sacrificării animalelor. Inmurrile religioase și textele ceremoniilor au fost transmise prin tradiția orală de către preoți, generații de-a rândul, mai târziu fiind adunate și immortalizate în cele patru cărți a Vedelor, din care această perioadă timpurie a religiei indiene a primit denumirea de religia vedică. În timpul mileniilor următoare religia vedică s-a schimbat foarte mult, ca în final să se desăvârșească în hinduism. Hinduismul este și azi religia majorității hindușilor, cele mai sfinte texte a acestei religii fiind Vedele. Sanscrita, limba acestor scrieri sacrale a devenit limba literară "superioară", aceasta a fost utilizată de învățații din toată India. Cu toate că existau o mulțime de dialecte și chiar și limbi de sine stătătoare, sanscrita la fel de bine și-a păstrat poziția autoritară, ca și latina în Europa medievală.

Sistemul castelor

Societatea ariană timpurie se diviza în patru clase sociale sau caste: prima castă alcătuită de preoți (brahmani), a doua alcătuită de luptători (nobilimea) iar a treia de țărani, meșteșugari și comercianți. Dintr-a patra castă făceau parte slugile. Cei care nu făceau parte din nici una dintre aceste caste erau denumiți "intangibili" sau "paria". Față de castele superioare privirea lor de drepturi era mai accentuată decât a slugilor.

☉ **Varuna, paznicul legii cosmice, domnitorul universului.** În India cultul lui a fost introdus de cuceritorii arieni. Structura lor religioasă se baza pe credința în zeii naturii și pe rolul preoților de conducători ai societății.

Cu timpul acest sistem a devenit mai complicat și mai rigid, și în afara celor patru caste au apărut mai multe subcaste. Ca urmare a acestui sistem fiecare individ al societății era legat prin moștenirea sa de un anumit rang și de o anumită ocupație, putea mânca numai anumite mâncăruri și putea să se căsătorească numai cu cineva din casta sa. Acest sistem era justificat de teoria hindusă a karmei, după care soarta fiecărui om în viață este răsplata sau pedeapsa meritată a faptelor bune sau rele săvârșite în viețile sale anterioare. Sistemul castelor s-a păstrat până azi, cu toate că guvernele Indiei au încercat în mod repetat să elimine barierele sociale tradiționale cu dărâmarea barierelor sociale vechi.

Dezvoltarea religioasă

Perioade lungi din istoria politică a Indiei rămân obscure, este sigur doar că cel puțin o duzină de regate ariene înfloreau sau se războiau între ele fără un rezultat semnificativ. În religia hindusă în schimb au survenit schimbări esențiale: a luat naștere cultele lui Siva și Vishnu, elementele principale ale hinduismului epocii noi. Sistemul castelor, puterea preoților și sacrificiile virtuale practicate de hinduși au generat două mișcări mari de reformă în secolul al VI-lea î. Ch.

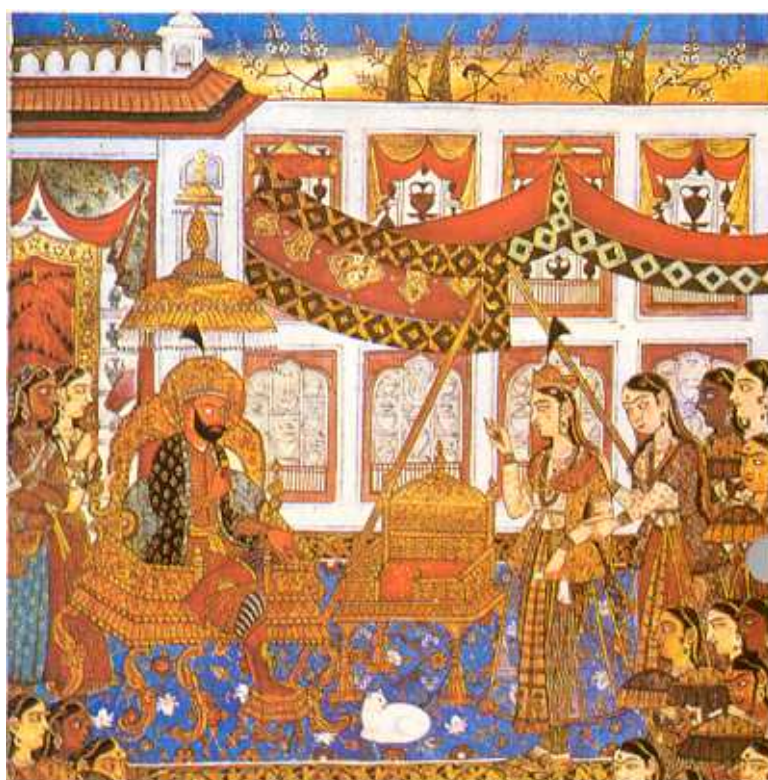
Prima mișcare religioasă a fost jainismul, fondat de Mahânîra. Propaga nonviolența, condamna sistemul de caste și considera sacră orice formă de viață. Acest ultim concept denumit ahimsa era respectat de adepții lui față și de cele mai mici insecte.

Cu toate că jainismul a devenit în India o religie de masă nu a depășit niciodată granițele subcontinentului. În schimb cealaltă mișcare religioasă, budismul a devenit cea mai mare religie din lume. Pe fondatorul ei cunoscut sub

☉ **Cel mai important zeu al arienilor războinici, Indra, zeul fulgerului și al tunetului, pe tronul său ceresc.**

☉ **După ce a desființat imperiul persan, Alexandru cel Mare a pătruns în India, vrând astfel să-și îndeplinească planul de a cuceri întreaga lume. L-a învins pe regele Puru, dar soldații săi oboșiți de război l-au convins să se retragă, deoarece nu vroiau să ajungă iarăși față-n față cu elefanții de război indieni. Această miniatură indiană reprezintă căsătoria lui Alexandru cel Mare și a Roxanei.**

Ann & Bury Peerless

este o suferință, generată de dorință, și prin urmare putem scăpa de suferință dacă stingem în noi dorințele. Astfel sufletul scapă din circuitul nașterii și renașterii, poate ajunge în Nirvana, adică în starea de fericire eternă.

Regate și imperii

În timp ce Buda își propaga doctrinele, regatele din India se războiau între ei, și pe teritoriile din nord-vest au început să se infiltreze influențe persane și grecești. Cuceritorul macedonean, Alexandru cel Mare, după ce a copleșit imperiul persan, a pătruns și în India, și l-a învins pe regele Puru, dar la cererea soldaților săi obosiți, care nu doreau o nouă întâlnire cu elefanții de luptă s-a retras.

Fondatorul mării dinastii Maurya, Chandragupta (321-297 î. Ch.) probabil a fost participant la rezistența față de Alexandru cel Mare. Dinastia Maurya a fost prima (și pentru 2000 de ani și ultima) care a reușit să-și extindă controlul asupra majorității subcon-

● Capitel de coloană al regelui Asoka, membru a dinastiei Maurya.

● Cap de Buda în stilul epocii Gupta, din sec. V.

Michael Holford

numele de Buda îl chema Gautama Siddhartha (în jurul 535-483 î. Ch.). Denumirea glorioasă Bud înseamnă "iluminatul". După tradiție era originar dintr-o familie domnească, a primit o educație aleasă, dar a fost ferit de tumultul vieții. Priveștiștea unui om bătrân, a unui bolnav incurabil, al unui mort și al unui ascet l-au pus pe Guatama față în față cu moartea și cu suferința. După aceste întâlniri o perioadă lungă căuta adevărul și la vârsta de 36 de ani a devenit iluminat. După acest eveniment a început să-și propage ideile. Pe oameni îi îndemna la urmarea "căii de mijloc", adică să se abțină de la huzur, dar și de la ascetism (renunțarea la binefacerile vieții de zi cu zi). Învățătura principală al lui Buda era că viața

●● Picturi hinduse din epoca Gupta timpurie din templul budist Adjan. Stânga: în față statuia lui Buda.

ținutului, cârmuind din capitala Pataliputra așezată în inima dens populată a Indiei, în bazinul Gangelui.

Cel mai mare domnitor Maurya, Asoka (cca.268-232 î. Ch.) și-a început domnia ca rege cuceritor, dar i s-a făcut greață de vărsarea de sânge și s-a convertit la religia budistă. A încercat să-și transpună ideile în practică, a pornit o serie de munci voluntare, proclama nonviolența și toleranța față de supuși. Cele mai minunate monumente Maurya sunt acele coloane cu inscripții pe care Asoka le-a ridicat în întreaga împărăție. A trimis misionari budiști în străinătate și în urma activității acestora s-au pus bazele răspândirii budismului în Asia răsăriteană, începând cu Birmania și Ceylonul. Arta și arhitectura budistă a înflorit și în interiorul Indiei, cu toate

Ann & Bury Peerless

India Office Library

⦿ Cel mai minunat monument al artei dravidiene din secolul VIII-lea, templul din Kailasa. Secole de-a rândul a fost loc de pelerinaj pentru hinduși, jainiști și budiști.

că împărăția Maurya s-a dezintegrat foarte repede după moartea lui Asoka.

După epoca statelor mici aflate în război în secolul al III-lea o nouă dinastie, dinastia Gupta a reunit mare parte a subcontinentului. Împărăția lor a atins epoca de glorie sub domnia lui Chandragupta II. (376-415). În spiritul hinduismului reînnoit cultura indiană își trăia perioada de înflorire. Au fost scrise în limba sanscrită capodopere lirice și dramatice uriașe, era în plină dezvoltare sculptura și arhitectura hindusă cu stilul său somptuos fără egal.

S-au obținut rezultate marcante în matematică și astronomie. Indiei dinastiei Gupta îi datorăm aplicarea corectă a valorilor zero și zece. În secolele V și VI a apărut o nouă

putere în partea de nord-vest a continentului, hunii heftaliți. O perioadă au fost respinse atacurile săgetătorilor războinici, dar puterea soldaților s-a epuizat și împărăția Gupta s-a destrămat.

Puterea islamului

În perioada următoare a devenit foarte clar, că budismul în cadrul maselor mari nu poate concura cu hinduismul în reînnoire, și astfel budismul în secolul al IX-lea a intrat într-un declin rapid. Hinduismul însă în această perioadă trebuia să facă față unei provocări externe mult mai dure – islamismului.

Islamul este o religie foarte combativă, și propovăduia că Dumnezeu este unu și există o singură cale, calea fericirii de apoi. Pentru individ purta un mesaj total diferit față de concepția religiilor hinduse, a căror element de bază era transmigratia sufletelor, circulație a nașterii și a renașterii timp de milioane de ani. Așa a devenit foarte incert, dacă musulmanii și

hindușii vor putea conviețui în pace. În final antagonismele religioase au jucat – și joacă și azi – un rol important în istoria Indiei: acestea au determinat divizarea în mai multe state a sub-continentalului indian.

Oștile musulmane au pătruns în India prima dată în secolul al VIII-lea. Au prădat India de Nord, au cucerit Sindul (regiunea de sud al Pakistanului de azi). Cu aceasta înaintarea lor s-a oprit, dar în secolul al X-lea dinastia turco-afgană a Gaznevizilor a ocupat Punjâbul și l-a anexat imperiului musulman centro-asiatic. Noile incursiuni au slăbit în continuare regatele hinduse, care timp de un secol nici nu au încercat să facă cuceriri noi. Atunci a ajuns la putere în Ghazni o nouă dinastie mult mai puternică.

Sultanatul din Delhi

Cel mai activ membru al noii dinastii, Muhamad, a atacat India de Nord în -1192, a sfărâmat confederația nord hindusă, și a instalat în Delhi ca vicerege un sclav turc de al său. Acest conducător a înființat așa numita dinastie a sclavilor. El și urmașii săi au extins puterea sultanatului musulman asupra întregii Indii. Regatele hinduse din nordul țării nu au fost desființate, ci au fost vasalizate, iar populația nu a fost convertită în întregime la religia islamică. Dar încetul cu încetul noua religie a prins rădăcini în India, și inspirate de modele persane, arta plastică, cea decorativă și arhitectura islamică au început să marcheze cultura indiană.

În istoria sultanatului au fost perioade bune și perioade rele, dar după 1398, când cuceritorul mongol Timur Lenk i-a prădat teritoriile, a intrat în declin. Următorii cuceritori au lăsat după ei amintiri mult mai frumoase. Ei au fondat cel mai strălucit imperiu musulman al subcontinentului: India Mogulilor.

DATE IMPORTANTE

Cca. 2500 - 1700 î. Ch.
Civilizația din valea Indusului în India de Nord
După 2000 î. Ch.
Invazia cuceritorilor arieni prin nord-vest
Secolul al VI-lea î. Ch.
Apariția a două noi religii: jainismul și budismul
327 - 325 î. Ch.
Alexandru cel Mare în Punjâb
Cca. 321 - 184 î. Ch.
Dinastia Maurya unifică mare parte a Indiei
Cca. 274 - 236 î. Ch.
Domnia lui Asoka
320 - 535
Domnia dinastiei Gupta: epoca civilizației "clasice" indiene
Secolul al IX-lea
Declinul budismului în India
998 - 1030
Domnia dinastiei Gaznevizilor
Incursiuni de jaf musulmane.
1398 - 1399
Timur Lenk prădat India de Nord
1526
Fondarea imperiului Mogulilor

⦿ Siva era deseori reprezentat ca zeul Dansului Cosmic, care deodată creează și nimicește Universul reprezentat prin inelul ce-l înconjoară. Aici Siva calcă un demon mărunț. Asemenea figuri turnate din bronz erau foarte răspândite în secolele X-XII.

Ann & Bury Peerless